

LA CATAPULTA DIGITAL

L'entorn en línia actual ofereix nous nínxols laborals als periodistes

TEXT NEREIDA CARRILLO

FOTO ORIOL CLAVERA

Els llibres digitals (*ebook*), els blocs especialitzats i les narratives multimèdia generen noves oportunitats de feina als professionals de la informació. Aquests nous nínxols laborals no sempre arriben a constituir un negoci lucratiu, però sovint es converteixen en un revulsiu per a la carrera dels seus autors. Diferents emprenedors expliquen com han aconseguit obrir-se camí en l'univers digital.

Més enllà dels mitjans tradicionals hi ha tot un món, el digital. Alguns periodistes comencen a descobrir-lo a les palpentes. El camí no serà curt, ni fàcil i, al principi, esdevindrà força solitari. Tot i així, l'univers digital és allà, per esprèmer. Una amalgama de formats com els llibres digitals, els blocs especialitzats, les noves narratives o els projectes transmèdia proporcionen als periodistes diferents nínxols per explicar històries.

Cap opció és lucrativa. “Hi ha model, però no hi ha negoci”, sentència Fernando García Mongay, editor d'eCícero, una editorial de llibres electrònics breus de no-ficció. Els freelance, però, reconeixen que les plataformes digitals els ofereixen més oportunitats per treballar. El rèdit econòmic no suma un sou, encara que Internet els proporciona una comunitat de lectors, una marca personal sòlida, un segell d'innovació i moltes vegades una decera a altres feines. Els periodistes Marc Serena, Angelo Attanasio, Jordi Pérez Co-

SOVINT NO SUMA UN SOU, PERÒ INTERNET PROPORCIONA LECTORS, UNA MARCA PERSONAL SÒLIDA I UN SEGELL D'INNOVACIÓ

lomé i Fernando García Mongay expliquen a CAPÇALERA les seves experiències amb nínxols digitals. Com la Xarxa ha catapultat les seves històries i la seva veu.

ELS FREELANCE ES REINVENTEN

Amb el títol “Enderrocant el mur digital”, l'italià Angelo Attanasio i l'uruguaià Jerónimo Giorgi van elaborar diverses peces

sobre com tres països (l'Índia, l'Uruguai i Egipte) lluiten contra la fractura digital.

ELS LLIBRES ELECTRÒNICS APORTEN ALS PERIODISTES INGRESSOS EXTRA I ELS AJUDEN A RENDIBILITZAR MILLOR LA FEINA FETA

La feina es va difondre en paper a *El Periódico*, però també al web, amb el format de l'*scrollytelling*, que comporta combinar vídeos, àudios i text amb una aparença innovadora. El projecte es va publicar també a *La Repubblica* i a la revista belga *MO**.

Per a Attanasio, les narratives multimèdia constitueixen noves oportunitats per als freelance, que poden proposar, així, “alguna cosa novedosa, interessant, atractiva”. Opina que molts mitjans grans no inverteixen prou en periodisme digital perquè hi veuen riscos; en canvi, sí que són receptius a propostes innovadores de col·laboradors.

Attanasio, amb formació literària, recorda: “El meu mestre sempre deia que la forma és contingut sedimentat”.

Potser per això, va tenir clar des del principi que volia un “diàleg entre contenidor i contingut” a la seva peça. “Si estem tractant com es trenca el mur digital, també hem d'apostar per una forma que trenqui el format tradicional d'explicar històries”, assenyala.

El treball d'aquests dos professionals ha estat finançat per la fundació de Bill i

Melinda Gates a través d'una beca de l'European Journalism Centre que, entre altres, ha valorat la innovació en el format. “Si no hagués estat finançat per una fundació, aquest projecte no s'hauria pogut realitzar”,

confessa Attanasio. Malgrat tot, han aconseguit oxigen amb una altra beca per realitzar un nou projecte, “Connecting Africa”, en què plantegen com la tecnologia està ajudant les noves generacions africanes.

El treball, que veurà la llum a principi de 2015, serà també multimèdia. Attanasio explica que el viratge ha estat natural: “En comptes d'anar amb una gravadora, ara vaig amb una càmera de vídeo”. Una manera de reinventar-se per fer-se un lloc en el nou panorama informatiu.

NOU PERIODISME NARRATIU

El març de 2012, Fernando García Mongay va encetar un projecte que complau els periodistes frustrats per tot allò que han hagut de deixar al tinter. Es tracta d'eCícero, una editorial de llibres electrònics de no-ficció que s'inicia amb el títol “Capitán Dadis”, de Jon Lee Anderson.

García Mongay busca textos a mig camí entre la notícia tradicional i el llibre: cròniques llargues, entrevistes en profunditat i reportatges narratius. “Aquesta distància intermèdia és bona per al públic, perquè s'informa millor, i és bona per als periodistes perquè, com diu una frase del *New*

York Times, els permet estirar les cames, ser més creatius”, explica.

Malgrat la tendència a la brevetat —aquesta primavera Reuters i Associated Press van limitar els textos dels seus redactors a 500 paraules—, García Mongay creu que el públic demana periodisme en format llarg. L'editorial que comanda ha publicat

més d'una vintena de títols i en la seva nòmina d'autors compta amb professionals de renom com Leila Guerriero, Ander Izaguirre, Jordi Pérez Colomé, Jon Lee Anderson o Meyer Berger. Reportatges inèdits, cròniques ja publicades que s'amplien, un compendi de textos o traduccions al castellà de treballs en altres llengües es combinen al catàleg. Els llibres

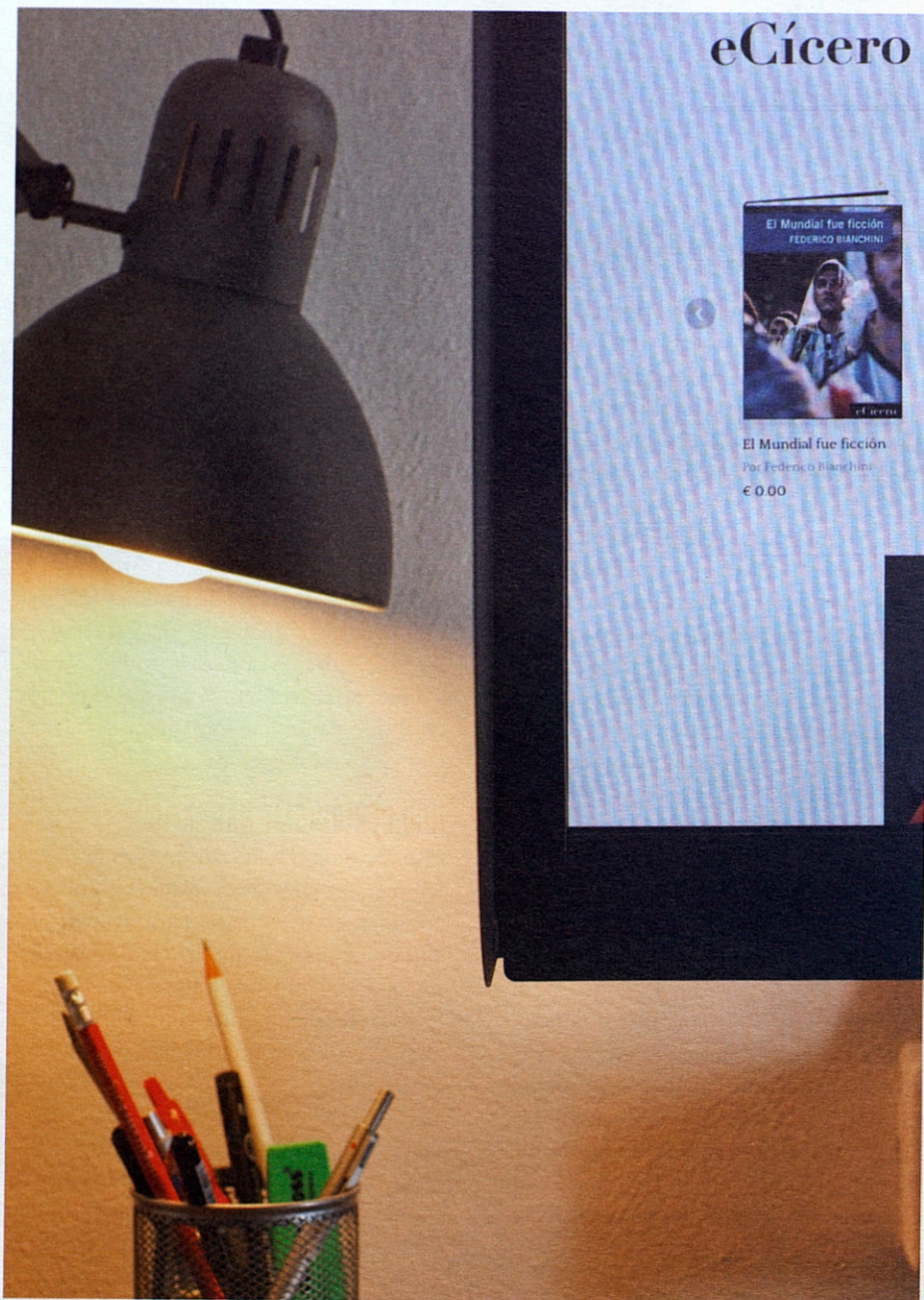
electrònics, gratuïts o comercialitzats a un preu inferior a tres euros, aporten als periodistes ingressos extra, els ajuden a rendibilitzar millor la feina feta. “Ajuden a difondre un periodisme poc conegut com és el narratiu i donen a conèixer joves periodistes”, afirma García Mongay.

WEB, APPS, LLIBRES, XERRADES...

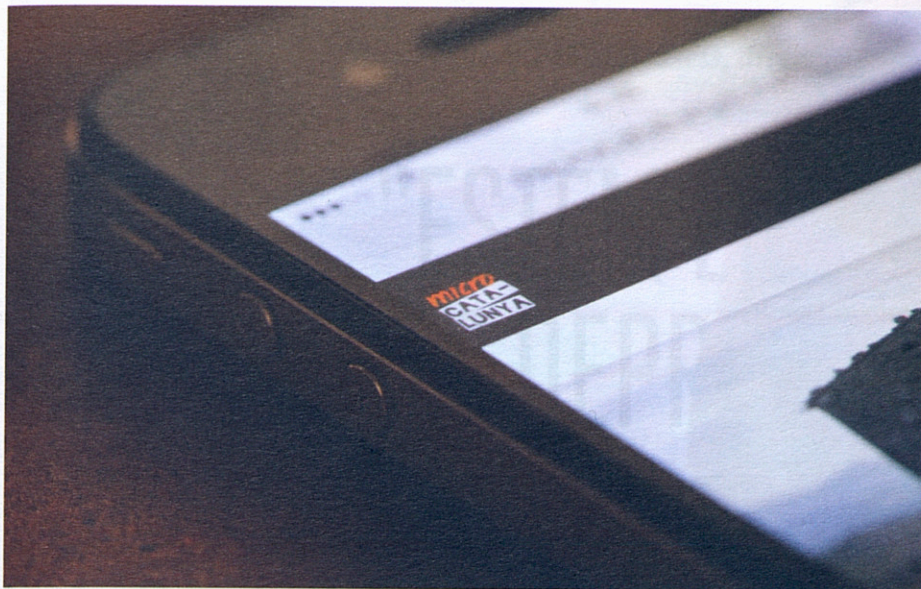
El periodista Marc Serena i el fotògraf Edu Bayer conviden els seus lectors a acompanyar-los en un viatge pels micropobles de Catalunya, 328 municipis de menys de 500 habitants. De moment l'aventura s'articula a través del web *Microcatalunya.cat*, però l'horitzó és convertir el material en un llibre, una exposició, aplicacions de mòbil o xerrades; tota una experiència transmèdia que Serena ja havia experimentat abans amb altres projectes. “No sé res del poble on va néixer el meu pare —explica el periodista— i no ho puc trobar a Internet. Volia fer aquest projecte perquè vull entendre d'on vinc, com era i com és la vida en aquests municipis.”

Posar fil a l'agulla no ha estat fàcil. Però després de reunions i “excels amb pressupostos impossibles”, Serena i Bayer se n'han sortit. I han fet un projecte innovador en què, a més d'explicar històries personals, posen a l'abast molta informació d'aquests municipis. Els usuaris també aporten dades i fotografies —n'han aconseguit més de 4.000 a través d'Instagram. “Volem que el web tingui una part de servei i una part d'autor”, explica Serena.

El projecte, que segons aquest jove periodista intenta “comprendre la ruralitat catalana”, es finança a través de Verkami

Els llibres electrònics, com els de l'editorial e-Cícero, són un nou producte del mercat digital.

Les noves plataformes i hàbits digitals estan configurant una oferta i una demanda diferenciada.

—han aconseguit 4.000 euros— i de les aportacions de l'Obra Social de La Caixa i l'Associació de Micropobles de Catalunya. Per a Serena, la iniciativa ocupa un "nínxol periodístic", el que ha deixat una crisi que s'ha acarnissat amb la informació local, que, amb el tancament de moltes corresponsalies, queda "descoberta a nivell nacional". Amb una idea pròpia i finançament de molts, Serena porta a terme a la Xarxa el periodisme que sent el "compromís" de fer.

"LA LLIÇÓ MÉS GRAN QUE HE APRÈS EN AQUEST MÓN SELVÀTIC DE LES XARXES SOCIALS ÉS QUE NINGÚ TÉ UN PÈL DE TONTO" Jordi Pérez Colomé

FINANÇAR UN BLOC ESPECIALITZAT

"Sense tenir gaire clar què podia aportar el bloc a la realitat informativa del país, vaig començar a fer el que m'agradava: parlar de política internacional". Jordi Pérez Colomé rememora així l'inici, el 2010, del seu bloc Obamaworld. Després de quatre anys de "feina de formigueta", Yahoo li ha ofert treballar sota el seu paraigua i, des del maig de 2014, reflexiona sobre l'actualitat internacional a World Wide Blog. Però molt abans que aquest

gegant d'Internet financés la seva feina, Pérez Colomé ja havia aconseguit treure rèdit econòmic a les peces digitals.

El 2013, va obtenir 6.390 euros gràcies al bloc, dels quals 4.690 a través de micromecenatge, 1.262 pels llibres i 440 a través de Paypal.

Colomé confessa que va engegar el bloc per donar-se a conèixer i aconseguir feina als mitjans; encara que aviat es va adonar que havia de ser autofreelance: "Jo decideixo què faig, on vaig i quant em pago". Així, va teixir el seu propi entramat de plataformes: bloc, micromecenatge, llibres digitals... El puntal són els *crowdfundings*: els lectors han cobert les despeses de viatge i investigació als EUA per a les eleccions i a Israel; i n'han obtingut una informació de qualitat. El bloc també li ha servit de llançadora per obtenir feines com a consultor a empreses i com a docent a diverses universitats. "És una mena de castell que vas construint molt a poc a poc", comenta.

"La lliçó més gran que he après en aquest món selvàtic de les xarxes socials és que ningú té un pèl de tonto", assenyala. Pérez Colomé recomana buscar un nínxol. Ell en va trobar dos: que els mitjans acostumen a explicar "només el que passa el dia anterior en processos complexíssims com l'Iran, Gaza o Ucraïna" i que, sobre el terreny, s'interessen sobretot "pel que passa als palaus, als parlaments i als atemptats". Per això el seu *ebook El país esquizofrènic* —el més venut d'eCícero— comença amb una escena en què es troba una professora i un grup d'alumnes iranians. El seu consell per fer camí al món digital: "Si ets constant i fas una cosa ben feta que tu com a lector valoraries, hi ha gent com tu allà fora" Ç

Més informació a:

<http://especiales.elperiodico.cat/enderrocant-mur-digital/> → *Enderrocant el mur digital*

<http://journalismgrants.org/> → *Journalism grants*

<http://www.ecicero.es/> → *eCícero*

<http://www.microcatalunya.cat> → *Microcatalunya*

<http://obamaworld.es> → *Obamaworld*

+ info